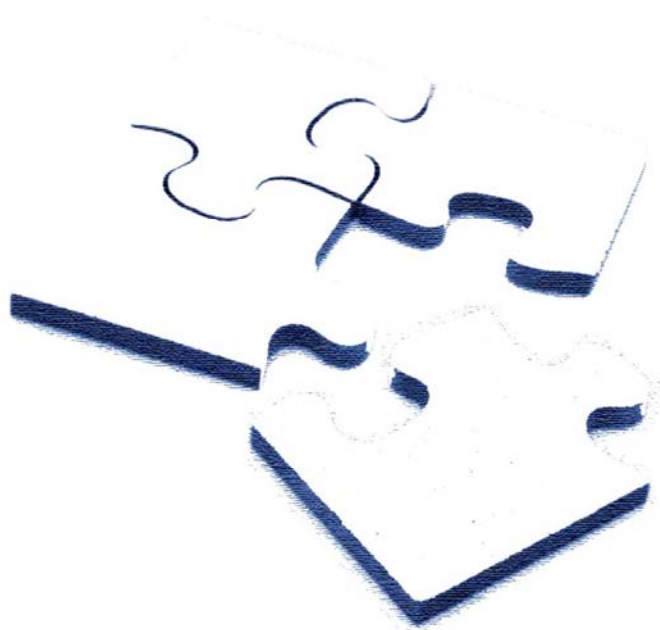

**privind sentințele judecătorești definitive
pronunțate în cazul infracțiunilor de
corupție și crime conexe acestora**

Generalități

Actualmente, o bună parte a resurselor statului sunt îndreptate spre combaterea fenomenului corupției. Anual sunt depistate și documentate numeroase infracțiuni de corupție și conexe acestora.

Potrivit datelor statistice ale Procuraturii Anticorupție, în anul 2008 au fost examinate în instanțele de judecată 298 cauze penale, reprezentate de procurorii Procuraturii Anticorupție, care s-au soldat cu adoptarea sentințelor de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Numărul cauzelor penale examinate cu deliberarea sentințelor este într-o continue creștere, în anul 2006 au fost examinate 149 cauze penale, în 2007 – 259 cauze penale și respectiv în 2008 – 298 cauze penale. Cele relatate denotă o creștere de circa 15% a numărului de cauze penale examinate cu adoptarea sentințelor, precum și o creștere de 33,3% a cazurilor penale examinate cu adoptarea sentințelor de condamnare.

Însă, în pofida acestor fapte, în percepția populației se resimte o încredere modestă în eforturile autorităților în lupta contra corupției. Una din cauze, vehiculată des în societate, rezidă în sancționarea neadecvată a persoanelor învinuite de comiterea actelor de corupție și acte conexe acestora.

Potrivit hotărârilor adoptate în cauzele penale susnominalizate, în anul 2008 instanțele judecătorești au pronunțat 66 de sentințe de încetare a procesului penal și doar 13 – de condamnare la pedeapsă cu închisoarea (în anul 2007- condamnate 25 persoane)*. De asemenea, se constată o majorare a pedepselor aplicate sub formă de amendă și o creștere cu 111% a condamnărilor cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Astfel, analiza respectivă denotă că în cazul examinării în instanțele de judecată a infracțiunilor de corupție și celor conexe acestora, sunt admise abateri de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, în special prin aplicarea unor pedepse inechitabile gravității infracțiunilor săvârșite. Se atestă o intensificare a cazurilor de liberare de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă a persoanelor care au săvârșit infracțiuni de corupție și cele conexe acestora. Ca urmare se diminuează, în general, scopul pedepselor în restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În circumstanțele expuse, prezentul studiu urmărește scopul de evaluare a situației reale privind individualizarea pedepselor pe infracțiunile de corupție și cele conexe acestora prin prisma analizei hotărârilor judecătorești definitive pe cauzele instrumentate și deferite de CCCEC și Procuratura Anticorupție. La momentul efectuării studiului, se dispune de 92 sentințe definitive.

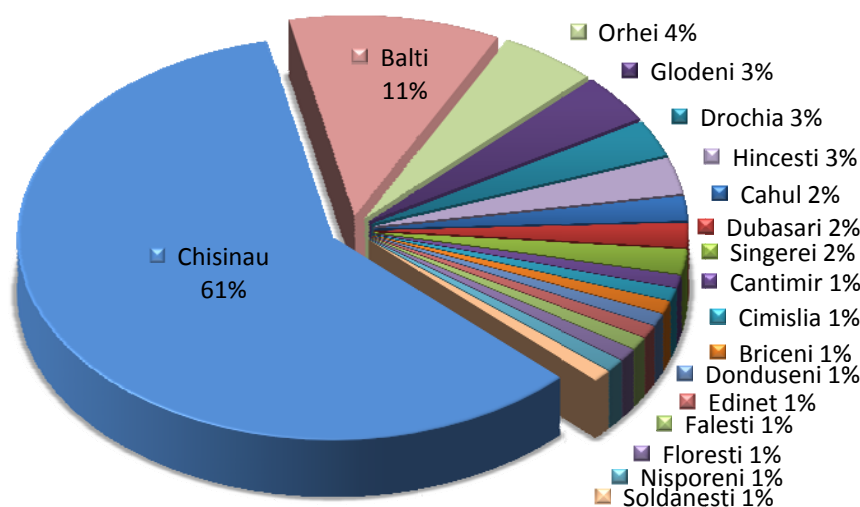
* Datele nu sunt definitive, deoarece o mare parte a sentințelor pronunțate sunt atacate în instanțele ierarhic superioare. În cele mai dese cazuri, hotărârea primei instanțe de judecată privind cauzele penale de corupție suferă modificări, fiind aplicate sancțiuni mai blânde, în special în cazul infracțiunilor mai puțin grave și grave.

1. Analiza sentințelor pronunțate după competența teritorială a instanțelor de judecată

În urma colectării sentințelor definitive pe acte de corupție din diverse instanțe judecătorești, s-a constatat că majoritatea sentințelor circa, 61% parvin de la judecătoriile din mun. Chișinău, 11% din mun. Bălți, 4% din Orhei, restul 24% parvin de la diferite judecătoriai raionale (graficul nr.1).

Grafic nr.1

Analiza sentințelor pronunțate după competența teritorială a instanțelor de judecată

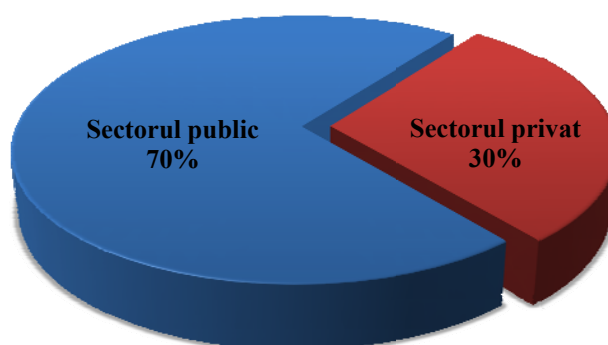
Cifrele relatate ne demonstrează că judecătoriile din centrele municipale, în special din mun. Chișinău, sunt mai frecvent antrenate la examinarea și soluționarea cazurilor de infracțiuni de corupție și crime conexe acestora. Aceasta se datorează concentrării săvârșirii și depistării infracțiunilor de corupție și crimelor conexe în municipii, fapt cauzat indirect de varietatea autorităților publice amplasate în municipii, precum și gradul înalt de competență funcțională a acestora. În localitățile raionale sunt amplasate subdiviziunile descentralizate ale autorităților publice, care nu întotdeauna sunt abilitate cu împuterniciri strategice.

Pe de altă parte, putem vorbi despre insuficiența subdiviziunilor teritoriale ale CCCEC și Procuraturii Anticorupție în acoperirea integrală a teritoriului Republicii Moldovei.

2. Analiza statutului subiecților trași la răspundere penală pentru acte de corupție și cele conexe acestora.

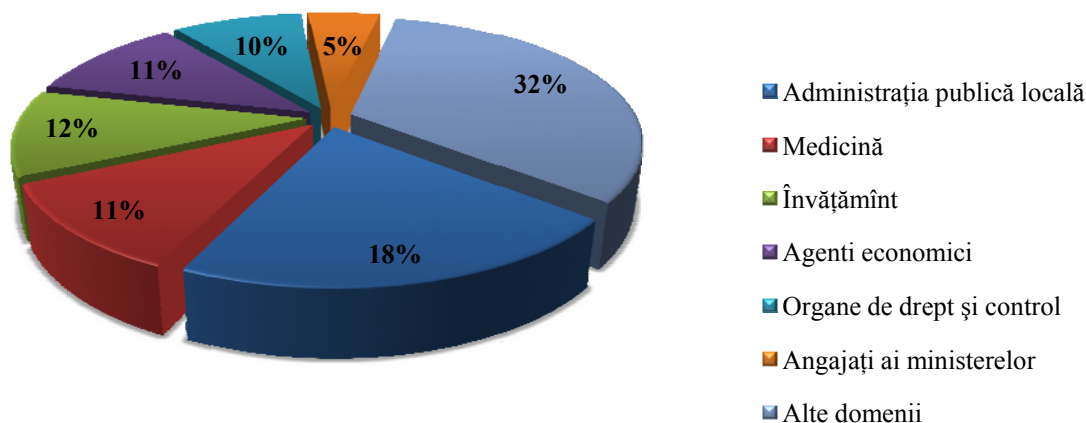
Majoritatea persoanelor inculcate (circa 70 %) împotriva cărora a fost pusă în mișcare acțiunea penală privind cauzele de corupție și cele conexe acestora parvin din sectorul public, iar 30% din sectorul privat (agenți economici, neangajați etc.).

Statutul subiecților trași la răspundere penală pentru acte de corupție

Circa 18% din persoanele inculcate în actele de corupție, sunt funcționari ai administrației publice locale, 12% provin din domeniul învățământului, alte 11% provin din domeniul medicinei, 11% - agenți economici, 10% - colaboratori ai organelor de drept și de control, 5% - angajați ai ministerelor, restul 32% provin din alte diverse domenii sociale.

Statutul subiecților trași la răspundere penală în dependență de domeniul de activitate

Deci, datele ne denotă ca instanțele de judecată s-au expus cel mai frecvent în cazurile de corupție și crime conexe în care au fost învinuiți angajați ai autorităților publice locale, ai sectoarelor de învățământ și de ocrotire a sănătății. Acest coraport este determinat de cazurile depistate și investigate de organele de drept în domeniile respective.

3. Durata examinării cauzelor penale de corupție.

În urma analizei efectuate s-a stabilit că o cauză penală intentată într-un caz de corupție, durează în mediu, de la pornirea urmăririi penale și pînă la pronunțarea de către instanța de judecată a sentinței definitive, aproximativ 326 zile calendaristice sau 10,6 luni. Circa 60% din cele 92 cauze penale analizate, au durat mai mult de 6 luni. Durata maximă a fost de 994 zile (sau 2 ani 8 luni) și durata minimă - 30 zile.

Grafic nr. 4

Durata maximă a unei cauze penale - 994 zile (sau 32,5 luni)

Durata medie a unei cauze penale - 326 zile (sau 10,6 luni)

Durata minimă a unei cauze penale - 30 zile (sau 1 lună)

Instrumentarea și documentarea cazurilor de corupție și celor conexe durează destul de mult timp, fiind condiționată în mare parte de acumularea probelor pentru constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

Deși partea importantă de acumulare a probelor are loc în procesul de urmărire penală de către organul de urmărire penală, practica denotă că cauzele penale sunt examinate îndelungat și în instanțele de judecată. Sunt stabilite cazuri cînd cauza penală a fost examinată în decurs de o lună, dar sunt și cazuri de examinare mai mult de 2 ani. Aceasta poate fi determinată de un șir de motive, precum efectuarea expertizei probelor, recuzarea judecătorului, grefierului, expertului etc.

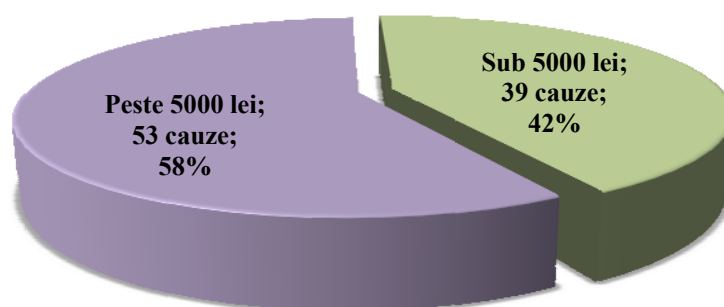
Examinarea cauzei în instanța de judecată într-un termen rezonabil, este un drept care se include în familia drepturilor la un proces echitabil prevăzute de articolul 6 al CEDO, care prevede: „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale...”. Instanța de judecată trebuie să examineze cauza preponderent și de urgență atunci cînd sunt aplicate măsuri preventive privative de libertate. În alin 3, art. 20 Cod procedură penală este reglementat că: „Urmărirea penală și judecarea cauzelor penale în care sînt bănuți, învinuiți, inculpați arestați preventiv, precum și minori, se fac de urgență și în mod preferențial”. Acest principiu al procedurii penale are o influență directă asupra rezonabilității termenilor de examinare.

4. Tragerea la răspundere penală a persoanelor inculpate.

În circa 53 cauze penale valoarea prejudiciului sau a mitei a depășit suma de 5000 lei și, respectiv, în 39 de cazuri cuantumul acestora a fost sub valoarea de 5000 lei.

Grafic nr. 5

Numărul de cauze penale în dependență de valoarea mitei și prejudiciului cauzat

În rezultatul analizei celor 92 sentințe definitive s-a stabilit că justiției au fost deferite 26 cauze penale pe semnele infracțiunii prevăzute de art. 326 CP „*Trafic de influență*”. Însă, din totalul sentințelor definitive, instanța de judecată a stabilit vinovăția inculpaților doar în 19 cazuri pe semnele infracțiunii respective. În cazul infracțiunii prevăzute de art. 324 CP „*Corupere pasivă*” C.P., instanța de judecată a pronunțat 19 sentințe, fiind examinate 21 de cauze penale pe semnele infracțiunii respective. Cu referire la infracțiunea prevăzută de art. 328 CP „*Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu*”, instanța de judecată a pronunțat 9 sentințe, deși au fost examinate 10 cauze penale.

Tabel nr. 1

Procuratura Anticorupție și CCCEC		Instanțe de judecată	
Art. învinuirii	Nr. cauzelor penale	Art. sentinței	Nr. cazurilor
326	26	326	19
324	21	324	9
328	10	328	5
329	9	329	4
195	6	195	1
327	5	327	4
191	4	191	3

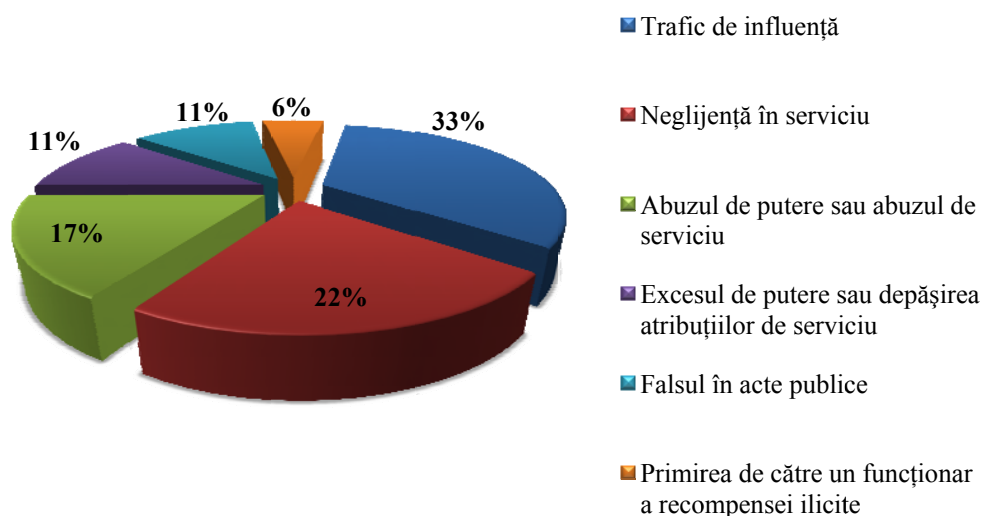
De asemenea, se constată predispunerea sporită a instanțelor de judecată la aplicarea pedepselor blânde și foarte blânde inculpaților în infracțiunile de corupție și crime conexe. În cazul a 17 % din cauzele penale examinate, instanța judecătorească a aplicat art.55 Cod Penal „*Liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspunderea administrativă*”, iar în 15% din cauzele penale analizate instanța de judecată a hotărât asupra învinuirii inculpaților prin adoptarea unei sentințe de achitare. Astfel, doar în privința a 68% din cauzele supuse analizei instanța de judecată a stabilit vinovăția inculpaților în acte de corupție sau conexe acestora.

Ușurarea pedepselor este caracteristic în mare parte instanțelor de judecată de gradul întâi, unde cauzele penale se judecă de un singur judecător. Potrivit datelor disponibile, cel mai des au aplicat art.55 judecătorii din municipiul Chișinău.

Norma de liberare de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă a fost aplicată frecvent în examinarea infracțiunilor de trafic de influență și neglijenței în serviciu.

Grafic nr. 6

Aplicarea art.55 Cod Penal în judecarea infracțiunilor de corupție

Ca exemple pot fi aduse:

- pedeapsa administrativă de 3000 lei pentru infracțiunea de trafic de influență în cuantum de 1000 dol.SUA pentru favorizarea examinării cauzei penale în instanța de judecată,
- pedeapsa administrativă de 1000 lei pentru infracțiunea de trafic de influență în cuantum de 400 Euro pentru legalizarea diplomei de studii superioare,
- pedeapsa administrativă de 3000 lei pentru infracțiunea de trafic de influență în cuantum de 300 dol. SUA pentru radierea de la evidență narcologică,

- pedeapsa administrativă 3000 lei contra prejudiciului de 72000 lei cauzat urmare a repartizării ilegale în proprietate a loturilor de teren cu destinație locativă,
- pedeapsă administrativă de 2000 lei contra prejudiciului de 128795 lei cauzat urmare a vămuirii incorecte a mărfurilor în vamă,
- pedeapsa administrativă de 1000 lei contra prejudiciului de 29200 lei cauzat urmare a calculelor ilegale a retribuirii muncii.

Deși, potrivit art. 55 CP, liberarea de răspundere penală cu tragere la răspundere administrativă se pronunță dacă inculpatul și-a recunoscut vina, atunci nu în toate sentințele analizate cu aplicarea art. 55 CP este prezentă recunoașterea vinovăției de către inculpat. Mai mult ca atât, inculpații au depus ulterior recursuri sau, după caz, apeluri în instanțele de apel și supremă în vederea casării sentinței integrale.

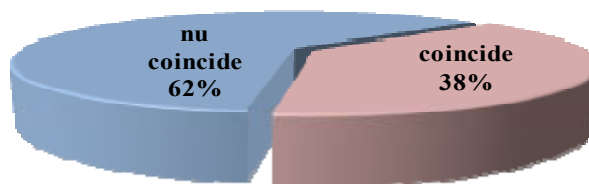
De asemenea, sunt stabilite cazuri când sentințele cu aplicarea unor pedepse blânde, pronunțate de instanța de gradul întâi au fost casate de următoarele instanțe cu aplicarea unor pedepse echitabile.

Faptul dat are loc datorită pârghiilor juridice existente (folosite frecvent ca clișee juridice), care le oferă posibilitatea judecătorilor să aplice pe scară largă norme ale Codul penal ce permit ușurarea pedepsei, iar în unele circumstanțe și eliberarea de răspundere penală cu atragerea inculpatului la răspundere administrativă sau clasarea cauzei în legătură cu schimbarea situației. În astfel de condiții, circumstanțele atenuante (săvârșirea pentru prima dată a infracțiunii, recunoașterea vinovăției) joacă un rol important la stabilirea pedepselor pentru săvârșirea infracțiunilor de corupție. Mai mult ca atât, Codul penal îi oferă discreție judecătorului să considere drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute expres.

O altă modalitate de aplicare a pedepselor convenabile vinovaților și de eschivare de la repararea prejudiciului cauzat, o constituie recalificarea faptelor infracționale incriminate inculpaților în sensul ușurării situației acestora. Analiza efectuată denotă o frecvență mare de recalificare a faptelor în ședințele de judecată.

Adesea cauzele penale intentate în baza infracțiunilor de corupție se soldează cu adoptarea sentințelor de achitare, iar în calitate de motive figurează: ignorarea de către instanțele de judecată a unor probe legitim administrate de organul de urmărire penală; părțile în procesul examinării cauzei penale renunță la unele probe pe care le-au propus; interpretarea necorespunzătoare a declarațiilor martorilor împotriva inculpaților (deseori inculpații dispun de un statut social mai înalt decât părțile vătămate).

**Coincidența articolului învinuirii cu
articolul pronunțat de instanța de judecată**

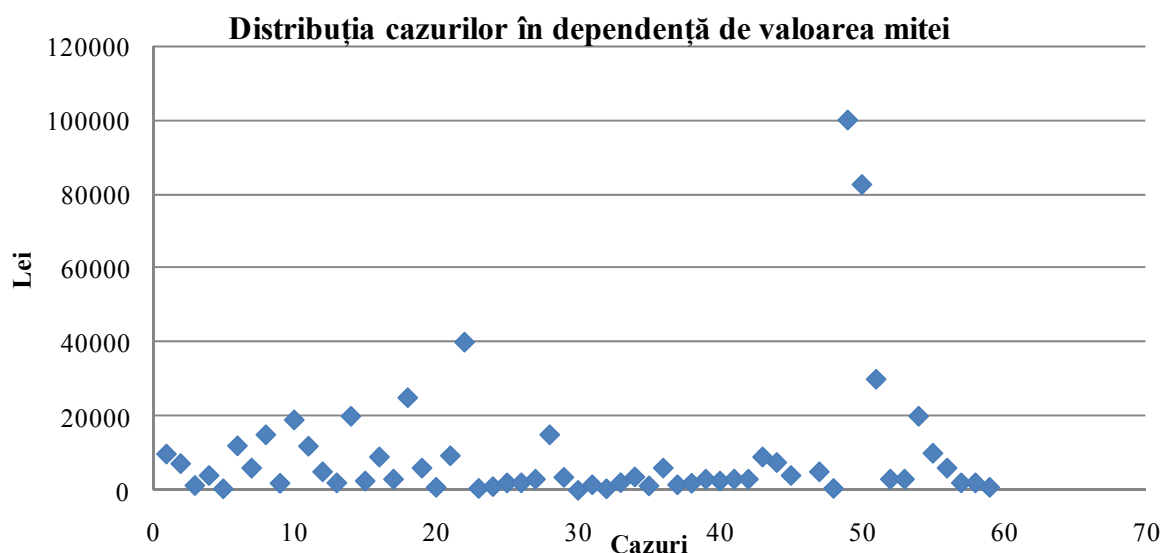
Potrivit graficului, gradul de coincidență a articolului învinuirii stabilit de procuror cu articolul învinuirii stabilit de instanța de judecată este destul de mic doar, 38%. Practic, în 62% din cazuri a avut loc recalificarea articolului învinuirii de către instanța judecătorească, fapt ce a permis în majoritatea cazurilor stabilirea pedepselor mai blânde*.

5. Coraportul – actul de corupție comis și sancțiunea aplicată

Analiza sentințelor definitive disponibile denotă că 58 cazuri țin de infracțiuni de mituire, valoarea totală a sumelor bănești ce figurează în aceste dosare se ridică la **1,7 mln. lei**.

Suma minimă de mituire documentată în cauzele penale fiind de 400 lei, iar suma maximă estimându-se la 700 mii lei. Majoritatea sumelor de mituire se includ sub limita 10 mii lei.

Grafic nr.8**

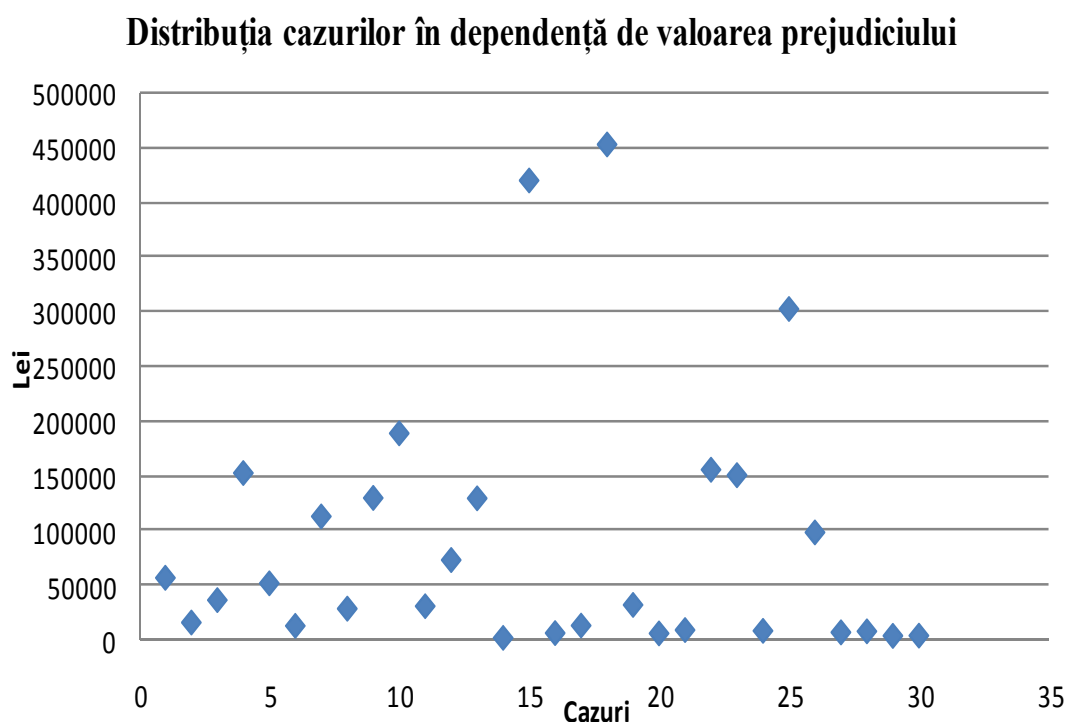

* La calcularea indicatorului respectiv, au fost excluse cauzele penale unde inculpații au fost achitați de către instanța de judecată.

** În graficul nr.8 nu au fost incluse trei cazuri cu valoarea mitelor de 195 mii lei, 280 mii lei și 700 mii lei, în scopul vizualizării mai bune a graficului.

În 30 de cazuri a fost stabilit prejudiciu în valoare totală de **3,21 mln.lei**. Prejudiciul cauzat, potrivit sentințelor analizate, a variat de la 1000 lei la 687 mii lei, însă majoritatea prejudiciilor fiind sub nivelul de 100 mii lei.

Grafic nr. 9*

Tabel nr. 2

Tipul cazurilor	Prejudiciu stabilit, mln lei	Amenda totală aplicată, lei	Privare de libertate	Condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei	Pedeapsa complementară
Cazurile de mituire 58 de cazuri	1,7	420 000	Min. 3 ani Max. 3 ani 4 luni închisoare (2 cazuri)	Min. 1 an Max. 2 ani condiționat. (în 16 cazuri)	s-a aplicat în 10 cazuri (în 38 cazuri unde figurau funcționari nu s-a aplicat)
Cazurile cu cauzarea de prejudiciu 30 cazuri	3,21	160 500	0	0	s-a aplicat în 5 cazuri, (în 16 cazuri unde figurau funcționari nu s-a aplicat)
Total	4,91	580 000	În 2 cazuri sa aplicat	În 16 cazuri s-a aplicat	În 15 cazuri s-a aplicat

* În graficul nr.9 nu au fost inclus un caz cu valoarea prejudiciului de 687 mii lei, în scopul vizualizării mai bune a graficului.

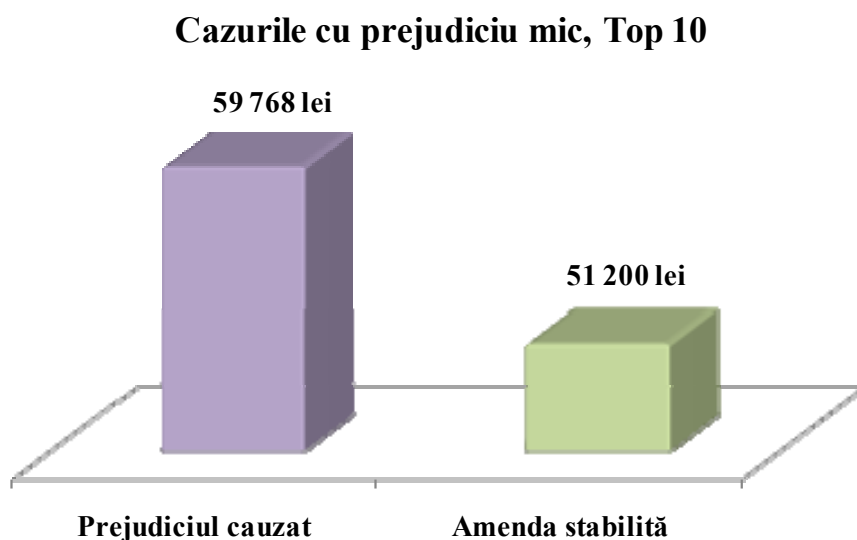
Totodată, pedepsele aplicate de instanțele de judecată în cauzele penale respective sunt:

- amenzi total 580 000 lei;
- pedeapsă cu închisoare minim de 3 ani, maxim 3,4 ani - în 2 cazuri din 92 analizate;
- pedeapsă cu închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă minimal un an, maxim doi ani - în 16 cazuri;
- privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate - în 15 cazuri (cu toate că putea fi aplicat în cel puțin 54 de cauze penale unde figurau diverși funcționari ai instituțiilor de stat).

Pentru a evidenția coraportul între infracțiunea săvârșită și sancțiunea aplicată ca urmare a comiterii infracțiunilor de corupție și cele conexe, au fost selectate pentru comparare din cele 92 sentințe supuse analizei, 10 cazuri cu cauzarea de prejudicii minime statului sau unor întreprinderi și 10 cazuri în care valoarea prejudiciului cauzat este maximal.

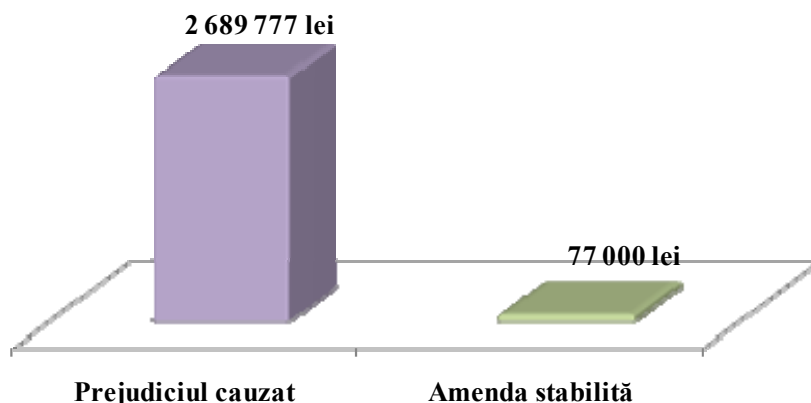
Astfel, în primele 10 cazuri selectate, prejudiciul variază între 1000 lei și 15 000 lei. Sumar, prejudiciul cauzat a constituit în total **59 mii lei**. În cauzele penale respective, instanța de judecată a aplicat amendă în sumă totală de **51 mii lei**.

Grafic nr. 10

În celelalte 10 cazuri selectate, prejudiciul a variat între 100 mii lei și 680 mii lei, în total prejudiciu fiind evaluat la **2,68 mln. lei**. Respectiv, instanțele de judecată au aplicat amenzi în sumă totală de **77 mii lei**.

Cazurile cu prejudiciu mare, Top 10

Comparația efectuată denotă că amenzile aplicate în ambele cazuri sunt aproximativ egale, deși prejudiciile stabilite în cazurile analizate diferă valoric considerabil (amenzi de 51 mii lei pentru prejudicii de 59 mii lei și, respectiv, amenzi de 77 mii lei pentru prejudicii de 2,68 mln lei). Deci, **la examinarea cauzelor penale cu prejudicii majore, instanțele de judecată aplică aceleași amenzi ca și pentru cauzele penale cu prejudicii mici.**

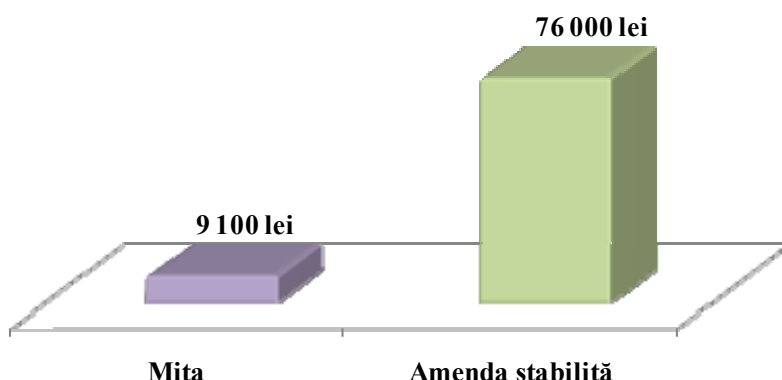
Studiu de caz.

*Folosindu-se de situația de serviciu în interes personal, cetățeanul G., cu funcție de conducere în Centrul Republican de Reabilitare a Invalizilor, Veteranilor Muncii și de Război, a cauzat **prejudiciu statului în valoare de 687 mii lei.** Cetățeanul G. a dispus transferuri de bani în beneficiul unor firme delincvente pentru lucrări de reparații capitale în incinta Centrului nominalizat. De fapt, careva lucrări nu au fost efectuate. Astfel, prin acțiunile sale intenționate, cetățeanul G. a comis infracțiunile de abuz de serviciu (art. 327 al. (2) lit.a), c) CP) și neglijență în serviciu (art. 329 al. (2) lit. b) CP).*

*În rezultatul examinării cauzei penale, instanța de judecată l-a recunoscut vinovat pe cetățeanul G. în comiterea infracțiunilor nominalizate, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de **14 mii lei** în beneficiul statului fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.*

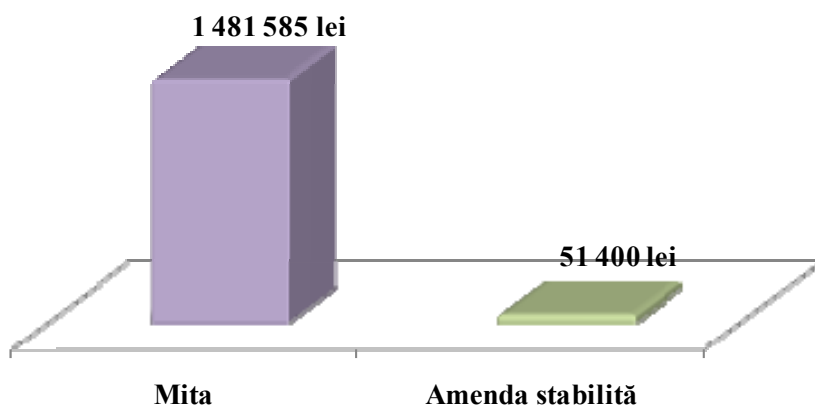
Analiză similară a fost efectuată și pe cazurile de mituire, fiind constată o agravare a lucrurilor. Astfel, în 10 cazuri selectate după mărimi mici ale mitelor (**de la 400 la 1500 lei**), suma de bani primită ilicit a constituit în total **9 mii lei**. Pe marginea acestora, instanța de judecată a stabilit pedepse sub formă de amendă în sumă totală de **76 mii lei**.

**Cazurile de mituire unde figurează sume mici,
Top 10 cazuri**

În alte 10 cazuri, selectate după mărimi majore ale mitelor (**de la 20 la 700 mii lei**), suma de bani primită ilicit a constituit în total **1,48 mln lei**. Pe marginea acestora, instanța de judecată a stabilit pedepse sub formă de amendă în sumă totală de **51 mii lei**.

**Cazurile de mituire unde figurează sume mari,
Top 10 cazuri**

Studii de caz:

1. Cetățeanul T, temporar neangajat, prin acțiunile sale intenționate, a comis infracțiunea de trafic de influență (art. 326 al. (2) lit. „a” CP), solicitînd și primind **4 mii lei**. În cauza penală respectivă, Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a stabilit pedeapsă sub formă de amendă în mărime de **20 mii lei**.

2. Cetățeanul M, prin acțiunile sale intenționate, a comis infracțiunea de trafic de influență (art. 326 al. (3) lit. a) CP), solicitînd și primind **3 mii Euro** (echiv.

43 mii lei) pentru perfecționarea unui pașaport românesc. A fost reținut în flagrant delict.

Potrivit Codului Penal, cetățeanul M risca o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale.

Însă, Judecătoria Centru mun. Chișinău a recalificat articolul învinuirii, recunoscând inculpatul vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 al. (4) CP „Cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere” și i-a stabilit, aplicând art.79 CP, o pedeapsă sub limita minimă în formă de amendă în mărime de **6 mii lei**.*

Astfel, în primul caz inculpatul a pretins ilicit o sumă de **4 mii lei** și a primit o sancțiune sub formă de amendă în valoare de **20 mii lei**, iar în al doilea caz, cu mult mai grav, inculpatul a pretins ilicit **43 mii lei** și a fost pedepsit cu amendă în mărime de **6 mii lei**. În astfel de condiții, devine mai „profitabil” să se săvârșească infracțiuni grave.

Deci, datele relatate demonstrează inechitate în aplicarea pedepselor de către instanțele de judecată în cauzele penale privind infracțiunile de corupție și crime conexe acestora. La judecarea infracțiunilor respective nu este aplicat uniform principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale. Deși, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei urmează să se țină cont inclusiv de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, instanțele de judecată fac referință cel mai frecvent la circumstanțele atenuante, precum săvârșirea pentru prima dată a infracțiunii, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau recunoașterea vinovăției, căința sinceră. În așa mod, pedepsele stabilite de către instanțele judecătorești devin inferioare prejudiciului material și social cauzat prin infracțiunile de corupție și cheltuielile de resurse ale autorităților de stat în lupta contra acestor crime.

---

* Extras din Cod Penal :

Art. 326 alin. (3) lit. a) CP. Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale.

Art. 196 alin. (4) CP. Cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Concluzii:

- Potrivit sentințelor analizate, infracțiunile de corupție și crime conexe acestora au fost examinate cel mai frecvent de către instanțele de judecată din centrele municipale, în special municipiul Chișinău. Aceasta se datorează concentrării săvârșirii și depistării infracțiunilor de corupție și crimelor conexe în municipii, fapt cauzat indirect de varietatea autorităților publice amplasate în municipii, precum și gradul înalt de competență funcțională a acestora.
- Cel mai frecvente sentințe au fost pronunțate în privința funcționarilor autorităților publice (71 %), în special angajați ai autorităților publice locale, ai sectoarelor de învățământ și de ocrotire a sănătății. Acest coraport este determinat de cazurile depistate și investigate de organele de drept în domeniile respective.
- Durata medie a examinării unei cauze penale de corupție, începând cu pornirea urmăririi penale și finisînd cu adoptarea unei sentințe judecătorești, este de aproximativ 10 luni. Circa 60% din cazurile analizate au durat mai mult de 6 luni.
- Doar, în 38% din cazurile analizate coincide articolul învinuirii stabilit de organul de urmărire penală și procuratură cu articolul vinovăției stabilit de instanța de judecată, restul cazurilor penale 62 % au fost recalificate sau achitate. Astfel, gradul de coincidență între articolul învinuirii și a pedepsii este modest.
- Instanțele de judecată au demonstrat predispunere sporită la aplicarea pedepselor blînde și foarte blînde inculpaților în infracțiunile de corupție și crime conexe. În cazul a 17 % din cauzele penale examinate, instanțele judecătorești au aplicat art.55 Cod Penal „*Liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspunderea administrativă*”, iar în 15% instanțele au adoptat sentințe de achitare. Astfel, doar în privința a 68% din cauzele supuse analizei, au fost pronunțate sentințe de condamnare a inculpaților.
- Potrivit rezultatelor analizei, în 62% din cazurile examinate are loc reîncadrarea articolului învinuirii de către instanța de judecată. În majoritatea cazurilor, faptul dat permite judecătorului aplicarea unei pedepse mai ușoare inculpaților.
- Ușurarea pedepselor este caracteristic în mare parte instanțelor de judecată de gradul întâi, unde cauzele penale se examinează de un singur judecător. Potrivit datelor disponibile, norma de liberare de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă a fost aplicată cel mai des de judecătorii din municipiul Chișinău.
- Deși, potrivit art. 55 CP, liberarea de răspundere penală cu tragere la răspundere administrativă se pronunță dacă inculpatul și-a recunoscut vina, atunci nu în toate sentințele analizate cu aplicarea art. 55 CP este prezentă recunoașterea vinovăției de către inculpat. Mai mult ca atât, inculpații au depus ulterior recursuri sau, după caz, apeluri în instanțele de apel și supremă în vederea casării sentinței integrale.

- Sentințele analizate denotă inechitate în aplicarea pedepselor de către instanțele de judecată în cauzele penale privind infracțiunile de corupție și crime conexe acestora. Instanțele fac referință frecvent la circumstanțele atenuante în vederea ușurării pedepselor, fiind diminuată ponderea caracterului și gradului prejudiciabil al infracțiunii săvârșite. În așa mod, pedepsele stabilite de către instanțele judecătorești devin inferioare prejudiciului material și social cauzat prin infracțiunile de corupție și cheltuielile de resurse ale autorităților de stat în lupta contra acestor crime. Iar în unele cazuri devine mai „profitabil” să se săvârșească infracțiuni grave, avantajul ilicit depășind considerabil mărimea pedepsei aplicate.

Recomandări:

1. Aplicarea obligatorie a pedepsei complementare de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, potrivit art. 65 CP, pentru toate infracțiunile de corupție și conexe acestora, prevăzute de Legea privind prevenirea și combaterea corupției.
2. Excluderea alin. (2) art. 76 CP „Circumstanțe atenuante”, potrivit căruia instanța de judecată poate considera drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute la alin. (1).
3. Modificarea art.79 CP „Aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege” prin stabilirea expresă a circumstanței excepționale, neprevăzută în art.76 CP, ținând cont de care instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.
4. Completarea Codului Penal cu prevederi ce ar excepta aplicarea art. 79 „Aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege”, art. 55 „Liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă” și art. 57 „Liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă” la examinarea infracțiunilor de corupție și conexe acestora, prevăzute de Legea privind prevenirea și combaterea corupției, în condițiile existenței agravantelor: persoană cu înaltă funcție de răspundere; primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari; cauzarea daunei în proporții mari.
5. Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege cu privire la răspunderea materială a judecătorilor, procurorilor și altor persoane a căror activitate a constituit temei pentru condamnarea Republicii Moldova la CEDO, în care să fie clar definite limitele erorii judiciare, subiecții pasibili de răspundere materială, noțiunea de „culpă gravă” și „intenție”, stabilirea termenului de exercitare a acțiunii în regres, stabilirea expresă a faptului că acțiunea în regres se exercită în alte procese decât

cele penale, ulterior stabilirii prin hotărîre judecătorească irevocabilă a erorii judiciare.

6. Asigurarea implementării Legii cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, în special în ce privește evidența unică la nivel de stat a pedepselor aplicate persoanelor care au săvîrșit infracțiuni.
7. Aplicarea continuă de către instanțele judecătorești a Metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție în instituțiile publice, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 906 din 28.07.2009.
8. Sporirea responsabilității acuzatorilor de stat în exercitarea obligației de stabilire în cadrul urmăririi penale a tuturor circumstanțelor ce contribuie la individualizarea pedepsei, ceea ce va determina aprecierea corectă a instanțelor la adoptarea soluțiilor.